

WERLING KLÁRA⁴

VÍRUSHEPATITISEK: A SZŰRÉS ÉS MEGELŐZÉS SZEMPONTJAI

A hepatitis vírusoknak öt fajtája van. Mindegyik képes akut májgyulladást okozni, de különböző módon és eltérő kimenetellel. A hepatitis A vírus (HAV) csak akut betegséget okoz, mely a májgyulladás típusos tüneteit mutatja, láz, ízületi és izomfájdalmak, gyengeség, sárgaság. A hepatitis E vírusnak 4 genotípusa van, az 1-2 fekális-orális úton terjed emberek között és akut betegséget okoz, míg a 3-4 genotípusok állati rezervoárok útján terjednek, így nem kellően elkészített ételekkel (sertés, vadhúsok, kagyló) fertőzhetnek. A 3-as genotípus krónikus E vírus hepatitisist is előidézhethet. Az elsősorban parenteralisan terjedő hepatitis B és C vírusoknál az akut betegség után krónikus hepatitis, májzsugor és májrák fejlődhet ki. A HBV fertőzés esetén felnőtteknél 5%-ban alakul ki krónikus májgyulladás. Fontos tudni, hogy a HBV ellen 1999 óta kötelező oltást kapnak a 13-14 évesek. A hepatitis D egy defekt vírus, mely csak a HBV-vel együtt képes májbetegséget okozni. A HCV az akut szakban ritkán okoz sárgaságot, csak influenza szerű tünetek jelentkeznek, mely után 80%-ban fejlődik ki krónikus májbetegség. HCV ellen védőoltást eddig nem sikerült kifejleszteni. Hazánkban 1993 óta szűrik anti-HCV-re a vérkészítményeket. A leggyakoribb fertőzési módok még az intravénás droghasználat, a nem biztonságos helyen behelyezett testékszerek vagy tetoválás, valamint 5%-ban terjed szexuális úton, 1-5%-ban anyáról gyermekekre. Az esetek 40%-ban nem derül ki, hogy az illető mikor fertőződött meg. A betegség a legtöbb esetben tünetmentesen zajlik a krónikus szakban is, csak előrehaladott állapotban okoz tüneteket, így csak késői stádiumban kerül felismerésre. Sokan nem tudják, hogy fertőzöttek. Magyarországon kb. 70.000 lehet a HCV pozitív betegek aránya és csak kb. 20.000 tudnak róla. Nagyon fontos, hogy gondoljunk rá és szűrjük különösen azokat, akik a magas rizikócsoporthoz tartoznak. Hazánkban jelenleg a véradókat, a haemodializáltakat, a szerv- és csontvelő transzplantáltakat, a haemphyliásokat szűrik. Az egészségügyi dolgozók szűrése a tavalyi évben indult el. Magas rizikócsoporthoz tartoznak az 1992 előtt vért vagy vérkészítményt kapók, az intravénás droghasználók, tetoválással, testékszerrel rendelkezők, a rendvédelmi

---

⁴ Semmelweis Egyetem, ÁOK II. sz. Belgyógyászati Klinika, Hepatológiai Szakrendelés, egyetemi docens

dolgozók, a katasztrófavédők, a tartósan egészségügyi intézetben gondozottak, rehabilitációs házak, pszichiátriai intézetek lakói, a fertőzöttek szexuális partnerei, családtagjai, velük egy háztartásban élők, HCV pozitív anyák gyermekei, a fokozottan veszélyeztetett országból érkező bevándorlók és a HBV, HIV fertőzöttek. Ezekben a csoportokban javasolt HCV szűrés végzése különösen akkor, ha a májenzim értékek is magasabbak.

A szűrés jelentősége a fertőzés terjedésének visszaszorítása, a betegség korai felismerése és kezelése. A legújabb direkt vírusszaporodást gátló gyógyszerekkel a betegség 95-100% meggyógyítható. Időben történő kezeléssel a májbetegség progressziója, a májrák kialakulása megelőzhető, társadalmi szinten a HCV-vel kapcsolatos hosszú távú egészségügyi kiadások csökkenthetők.

Irodalomjegyzék

HUNYADY B., GERLEI Z., GERVAIN J., HORVÁTH G., LENGYEL G., PÁR A., PÉTER Z., RÓKUSZ L., SCHNEIDER F., SZALAY F., TORNAI I., WERLING K.– MAKARA M. (2018) A hepatitis C-vírus-fertőzés szűrése, diagnosztikája, antivirális terápiája, kezelés utáni gondozása. *Orvosi Hetilap*, 2018 Feb. 159(Suppl 1). pp. 3-23.

HORVÁTH G., GERLEI Z., GERVAIN J., LENGYEL G., MAKARA M., PÁR A., RÓKUSZ L., SZALAY F., TORNAI I., WERLING K.–HUNYADY B. (2018) A hepatitis B- és D-vírus-fertőzés diagnosztikája, antivirális kezelése. *Orvosi Hetilap*, 2018 Feb. 159(Suppl 1). pp. 24-37.